

Dreptul

ISSN 1857-3185

VINERI

11 ianuarie

2013

Anul XI

nr. 1 (452)

8 pagini – 3,40 lei

E-mail: dreptul_pravo@yahoo.com

**Consolidarea cooperării
întru prevenirea și
combaterea traficului de
ființe umane** pag. 3

**Incendiile în
sectorul locativ:
Precauții** pag. 4

**Paza bună trece
primejdia rea:
Prevenirea furturilor
din locuințe** pag. 5

În anul 2013 Republica Moldova va primi un volum record de granturi externe

În bugetul de stat pentru acest an sînt prevăzute venituri de 22,74 miliarde lei și cheltuieli de 23,61 miliarde lei. Circa 11,5% din veniturile planificate vor proveni din granturi externe, arată Legea bugetului de stat pentru anul 2013.

În total, în anul curent, Republica Moldova ar urma să beneficieze de granturi externe în valoare de 2,61 miliarde lei, cu aproape 400 milioane lei mai mult decît în anul 2012, arată date ale Ministerului Finanțelor. Potrivit aceluiași date, este cel mai mare volum de granturi externe de care beneficiază țara noastră din ultimii 4-5 ani și nu va fi depășit nici în următorii doi ani, cînd cota granturilor va scădea simțitor.

Din sumele planificate a fi primite de la finanțatorii străini, 1,52 miliarde lei vor fi granturi pentru proiecte finanțate din surse externe, iar 1,08 miliarde lei pentru susținerea bugetului de stat. De

notat că dacă în anul 2009 Republica Moldova a beneficiat de granturi externe de 1,14 miliarde lei, în anul 2010 cifra a urcat la 1,88 miliarde lei, în anul 2011 a constituit 1,59 miliarde lei,

iar anul trecut au fost prevăzute 2,2 miliarde lei.

Datele privind acumulările bugetare pe parcursul anului precedent arată că din suma totală de granturi externe la buget au ajuns doar 60%.

În 2013 leul moldovenesc va fi „cuminte” și nu ne va face surprize

Dorin Drăguțanu a subliniat că în anul curent, leul moldovenesc va fi „cuminte” și nu ne va face surprize. El mai afirmă că în 2013 situația economică din Republica Moldova se va îmbunătăți, iar prețurile la produsele de consum nu vor crește semnificativ.

Guvernatorul își explică optimismul prin faptul că în Uniunea Europeană situația va deveni stabilă, iar prețul la petrol va îmbunătăți și atmosfera din Federația Rusă. Astfel, există loc pentru exporturi moldovenești, dar și pentru banii

trimiși de către moldovenii care muncesc peste hotare.

Cel care ține pulsul leului, dă asigurări că moneda națională nu ne va oferi surprize. Dorin Drăguțanu afirmă că ar putea să se mențină tendința de scădere a ratei dobînzilor la creditele bancare, care în decembrie 2012 a ajuns sub 12%.

Așa cum în ultimul timp criza a cam dat bătăi de cap moldovenilor, cererile pentru noi credite rămîn în scădere, iar cei care deja au luat bani cu împrumut de la bănci intră și mai mult în datorii.

Moldovenii sfidează criza: În 2012 remitențele au crescut cu 50 milioane dolari SUA

Moldovenii plecați la muncă peste hotare trimit acasă tot mai mulți bani. În ciuda recesiunii economice care afectează Uniunea Europeană, în 11 luni ale anului 2012, moldovenii care au muncit în afara țării au transferat echivalentul a peste 1 miliard 358 milioane de dolari, ceea ce înseamnă cu peste 50 milioane de dolari mai mult decît în aceeași perioadă a anului 2011.

Aproape 90% din banii trimiși de moldovenii aflați peste hotare au ajuns în țară prin intermediul sistemelor de transferuri rapide.

Totodată, datele Băncii Naționale arată că față de anul 2011, transferurile în euro și dolari sînt în scădere, în favoarea celor în ruble rusești. Astfel, peste 36 la sută din remitențe au fost trimise în dolari și tot atît - în euro, iar peste 26 la sută - în ruble rusești.

Cei mai mulți bani în 2012 au fost trimiși în luna octombrie – peste 152 milioane de dolari.

Un studiu sociologic recent arată că moldovenii de peste hotare, în special cei din Europa, au salarii medii de 1200 de euro, dintre care 700 de euro îi trimit acasă. Totodată, s-a constatat că fiecare a cincea persoană trimite bani acasă lunar.

Cel mai mare volum de remitențe, 1,6 miliarde de dolari, a fost înregistrat în 2008. În anul de criză - 2009, cifra a scăzut pînă la 1,2 miliarde. Experții internaționali estimează că în următorii 4 ani volumul banilor trimiși de peste hotare se va dubla pe fondul ieșirii din recesiune a țărilor europene și va atinge cifra de 2,3 miliarde de dolari.

De menționat că transferurile bănești ale moldovenilor aflați la muncă peste hotare constituie aproape o treime din PIB-ul țării.

Începe ziua cu DREPTUL!

◆ **Flash****Aproape jumătate din căsătoriile din Moldova se termină cu divorț**

În Republica Moldova circa jumătate din căsătorii se încheie cu divorț. Așa arată datele statistice din ultimii doi ani, prezentate de Serviciul Stare Civilă.

Specialistul principal Natalia Cristian a declarat că în primele nouă luni ale anului 2012 au fost înregistrate 17,8 mii de căsătorii. În aceeași perioadă numărul divorțurilor a fost de 7,7 mii.

Majoritatea cuplurilor divorțează în primii 5 ani din momentul încheierii căsătoriei. Cea mai mare rată a divorțurilor se înregistrează în cazul soților cu vârsta de 30-34 de ani – circa 20% din numărul total al divorțurilor.

Potrivit datelor Serviciului Stare Civilă, numărul căsătoriilor încheiate cu cetățeni străini a rămas aproape la nivelul anului 2011. Astfel, au fost create circa 2 mii de noi familii, preponderent cu cetățeni ai Ucrainei, Turciei, Rusiei, României și Israelului.

Vârsta medie a persoanelor care se căsătoresc în Republica Moldova constituie 23 de ani în cazul femeilor și 26 de ani în cel al bărbaților.

Republica Moldova a decis să deschidă ambasade în Olanda, Canada și Qatar

Guvernul a hotărât să deschidă în acest an trei noi ambasade: în Țările de Jos, Canada și Qatar.

Prezent la ședința Executivului, ministrul Afacerilor Externe și Integrării Europene, vicepremierul Iurie Leancă, a spus că ambasada din Olanda va fi amplasată în orașul Haga, unde își au sediul un șir de organizații de importanță internațională și europeană.

Deschiderea unei ambasade în Ottawa a fost necesară, deoarece un număr mare de cetățeni moldoveni din Canada întâmpină diverse dificultăți, fiind nevoiți să apeleze la serviciile Ambasadei moldovenești din Washington.

Vicepremierul Iurie Leancă a subliniat că ambasada din Qatar va fi unica ambasadă moldovenească în regiunea Golfului Persic. Demnitarul și-a exprimat încrederea că noile misiuni diplomatice vor contribui la procesul de accesare a fondurilor oferite de aceste țări pentru dezvoltare economică.

Prim-ministrul Vlad Filat a remarcat că în 2013, R. Moldova își va intensifica eforturile diplomatice de cooperare cu țările din Orient.

Romii din Republica Moldova vor avea mediatori comunitari care să le ofere asistență

În localitățile din R. Moldova, compact sau mixt populate de romi, vor fi angajați mediatori comunitari, care să le faciliteze acestora accesul la asistență de orice tip. În acest sens, a fost pregătit un proiect de lege.

Potrivit proiectului, mediorii vor fi persoane tot de etnie romă din comunitate și se vor face responsabili de asigurarea efectivă a accesului romilor la servicii de educație, asistență medicală, asistență socială, încadrare în câmpul muncii, documentare și condiții mai bune de locuit, la alte servicii în caz de necesitate, prin comunicarea eficientă cu autoritățile și instituțiile de resort, precum și prin alte mijloace conform fișei de post.

Autoritățile se obligă să acorde susținere acestor mediori comunitari în exercitarea atribuțiilor privind asigurarea persoanelor de etnie romă cu asistență necesară.

Guvernul, în termen de 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, va aduce actele sale normative în concordanță cu prevederile acesteia.

Noi reguli pentru selecția națională Eurovision - 2013

Comitetul de Organizare a operat amendamente la Regulamentul de organizare și desfășurare a selecției naționale Eurovision Song Contest - 2013. Decizia a fost luată la solicitarea interpreților și compozitorilor care și-au exprimat dorința de a participa la selecția națională cu materialul audio pregătit.

Potrivit unui comunicat de presă, conceptul nou de desfășurare prevede că selecția din acest an va avea loc în concursuri paralele de piese și interpreți. Astfel, la actualul Regulament s-a decis ca sintagma: „această piesă nu poate fi preluată de doi sau mai mulți concurenți” se va modifica astfel: „orice piesă poate fi preluată de oricare concurent. Juriul va ține cont de preferințele autorilor înaintate față de interpreți și va face recomandările de rigoare”.

Agencia pentru Ocuparea Forței de Muncă propune peste 5860 de locuri vacante

Agencia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă propune populației, în luna curentă, peste 5860 de locuri vacante, cu circa 330 de locuri mai puține față de luna precedentă.

Potrivit datelor agenției, cele mai multe posturi sînt în Chișinău - peste 2020, iar cele mai puține - în Criuleni - 12 la număr.

Totodată, ANOFM anunță că la nivel național, pentru persoane cu studii superioare și medii de specialitate sînt oferite aproximativ 950 de locuri de muncă, iar pentru persoane cu studii medii generale și secundar-profesionale - peste 4900 de locuri de muncă. De asemenea, locuri de muncă sînt oferite și pentru muncitori necalificați.

Șomerii vor munci în folosul comunității

Persoanele fără un loc de muncă, care se înregistrează la agențiile teritoriale pentru ocuparea forței de muncă ca să primească lunar ajutor de la stat, vor fi puse să muncească în folosul comunității. În acest sens, Guvernul a aprobat recent, o propunere a Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei, de a modifica și completa Legea 133, cu privire la ajutorul social.

Ministrul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, Valentina Buliga, a spus la ultima ședință a Guvernului din anul 2012, că inițiativa de a modifica și completa Legea 133, cu privire la ajutorul social, vine să-i scoată la muncă în folosul comunității pe tinerii care primesc lunar ajutor de la stat pentru că nu-și pot găsi un loc de muncă, dar sînt capabili să muncească și să presteze servicii.

Valentina Buliga: Se prevede, de fapt, introducerea mecanismelor de muncă în folosul comunității sau de lucrări publice pentru reducerea dependenței față de ajutorul social. Se propune ca pe lângă agențiile teritoriale de ocupare a forței de muncă, administrația publică locală, să aibă dreptul ca persoanele care au

statut de șomer, dar nu-și găsesc un loc de muncă în localitățile unde trăiesc, să poată presta muncă utilă comunității într-un anumit mecanism care ulterior să fie stabilit de Guvern.

Potrivit ministrului, asemenea experiență există în SUA, Canada, Australia, România, Bulgaria, Croația sau Marea Britanie.

Valentina Buliga: Care sînt lucrările? Serviciile publice de întreținere și refacere a infrastructurii, de ecologizare și de realizare a unor lucrări de folos public organizate de autoritățile publice locale, serviciile sociale care cuprind activități de îngrijire la domiciliu a copiilor, bolnavilor, persoanelor vîrstnice, persoanelor cu dizabilități.

La rîndul său, premierul Vlad Filat a precizat că toți cei care primesc ajutor din fondul social, care este format din impozitele de la angajați, trebuie să accepte să vină și ei cu partea lor de contribuție.

Vlad Filat: Din punctul meu de vedere nu e obligatoriu să legăm această normă de calitatea de șomer. Nimeni nu obligă pe nimeni să beneficieze de ajutor social, deci este o decizie bene-

volă și atunci cînd tu primești în urma contribuției celor care au aport la formarea fondului social trebuie să accepți că este necesar să vii și tu cu partea ta de contribuție. Urmează să promovăm acest proiect de lege și mai mult decît atît, urmează să promovăm în țara noastră cultura muncii – nu cultura beneficiilor sociale, ci cultura muncii. Și cei care muncesc nu doar că își asigură un venit, dar contribuie la dezvoltarea țării, de aceea, o etapă importantă după aprobarea proiectului de lege vor fi regulamentele interne care vor viza implementarea.

În Republica Moldova, indemnizația de șomer ajunge și la 3194 lei lunar. Indemnizația este neimpozabilă. În prima jumătate a anului 2012, la Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă erau înregistrați peste 27 mii de șomeri.

Ponderea beneficiarilor de ajutor de șomaj, din totalul șomerilor înregistrați în primele șase luni ale anului trecut, a constituit circa 9% din totalul numărului șomerilor. 2430 de persoane au primit ajutor de la stat pentru că nu și-au putut găsi un loc de muncă.

Piramida financiară MMM ar putea să revină în Moldova

Piramida financiară MMM, condusă de Serghei Mavrodi, ar putea să revină în Republica Moldova cu Mavro Card, potrivit informațiilor de pe pagina web a MMM.

În mesajul publicat pe site-ul MMM se mai spune că în prezent au fost înregistrate circa 300 de cereri de la reprezentanțele a nouă state, inclusiv Republica Moldova, pentru lansarea noului produs Mavro Card. „Cei care vor achiziționa Mavro Card în valoare de 30 USD vor primi o reducere de 5-50% la produsele și serviciile MMM, iar cei care vor racola un număr stabilit de participanți, vor primi gratis Mavro Card 2012”, potrivit informațiilor piramidei financiare.

Anul trecut Serghei Mavrodi a construit rețeaua MMM -2011, aceeași persoană care a organizat și MMM Invest în Federația Rusă, în anul 1994. Atunci, Mavrodi a lansat o schemă „Ponzi” bazată pe investiții în acțiuni ale compani-

ei MMM Invest, valoarea cărora creștea continuu, aducînd randamente de cîteva zeci de procente lunar.

Astfel, proiectul financiar s-a dez-

acuația de evaziune fiscală și neplata impozitelor, motive pentru care Mavrodi a fost condamnat la închisoare, unde, însă, nu a stat mult timp.

Ulterior, acesta a candidat pentru un loc în Parlamentul Rusiei, pentru a-și asigura imunitatea parlamentară. Cu toate acestea, imunitatea parlamentară i-a fost ridicată, iar bărbatul a dispărut, fiind căutat de servicii timp de peste cinci ani. Pînă la urmă, a fost găsit și a executat o pedeapsă cu închisoarea de patru ani și jumătate.

Însă, datoriile către foștii deponenți nu mai are cum să și le achite. Din informațiile

autorităților ruse, Mavrodi a rămas, de pe vremea vechiului MMM, cu datorii către deponenți în valoare de aproximativ patru miliarde de ruble.

Amintim că în luna mai 2012, președintele Comisiei Economice din Parlament, Veaceslav Ioniță, a propus ca organizatorii schemelor de tip piramidal să fie sancționați penal.

voltat fulminant, ajungînd, în doar șase luni, la aproximativ 30 de milioane de deponenți, creșterea prețului de 127 de ori și adunînd o sumă echivalentă cu o treime din bugetul Federației Ruse. Sute de mii de cetățeni și-au pierdut banii depunîndu-i în această piramidă financiară. Atunci, autoritățile ruse au demarat o serie de controale care s-au finalizat cu

La finele lunii ianuarie vor fi desemnate cele mai notorii mărci comerciale ale anului 2012

Agenții economici care au o marcă comercială înregistrată, dar încă nu au depus cererile de participare la concursul „Marca comercială a anului 2012”, mai au la dispoziție cîteva zile. La momentul actual s-au înscris la competiție 60 de mărci comerciale de produse și servicii din diferite domenii ale economiei naționale, a informat șefa Direcției Expoziții și Tîrguri a Camerei de Comerț și Industrie a Moldovei, Marina Petrov.

Concursul „Marca comercială a anului” a fost inițiat în 2003, de CCI, și se organizează în comun cu Agenția de Stat pentru Proprietate Intelectuală, cu scopul de a promova practicile de succes în domeniul marketingului și brandingului.

„În fiecare zi facem alegerea între o marcă sau alta, procurînd produse alimentare, haine, electrocasnice etc. De

ce depinde alegerea noastră? Pretutindeni – pe primele rînduri de pe tejea, pe paginile revistelor, în mass-media, în stradă sînt promovate anumite branduri. Acest fapt ne influențează să alegem anume acele mărfuri.

Concursul „Marca comercială a anului” este o testare a competitivității produselor și serviciilor de pe piața autohtonă, efectuată în baza evaluării mărcilor comerciale de către un juriu profesionist și de către consumatorii din Moldova. Din comitetul de evaluare fac parte experți ai Agenției de Stat pentru Proprietate Intelectuală, ai instituțiilor de învățămînt superior, specialiști în marketing, practicieni. Rezultatele competiției permit evidențierea liderilor, preluarea experienței reușite de elaborare și promovare a mărcilor comerciale de succes, monitorizarea dinamicii preferințelor consumatorilor

și a comportamentului acestora.

Brandul desemnat cu distincția concursului nostru este nu numai confirmarea unei mărci de succes, ci și a calității pe care se bazează ea”, a spus Marina Petrov.

Premiul Mare este „Mercuriul de Aur”, urmat de medalii de aur, argint și bronz.

Ceremonia oficială de decernare a distincțiilor se va face în cadrul Expoziției naționale „Fabricat în Moldova”, care se va desfășura în perioada 30 ianuarie - 2 februarie 2013, la „Moldexpo”. Premiarea propriu-zisă va avea loc pe data de 1 februarie 2013.

Conform datelor statistice prezentate de AGEPI, la momentul actual, în Republica Moldova sînt înregistrate peste 11 mii de mărci comerciale internaționale și circa 10 mii de mărci comerciale autohtone.

Consolidarea cooperării întru prevenirea și combaterea traficului de ființe umane

Recent, Directorul Centrului pentru Combaterea Traficului de Persoane, Ana Revenco și Șeful Departamentului Poliției de Frontieră, Dorin Purice, au semnat Acordul de cooperare privind asistența reciprocă în cadrul prevenirii, depistării și combaterii criminalității transfrontaliere, în special, a traficului de ființe umane și a migrației ilegale.

Acordul prevede efectuarea acțiunilor comune și coordonate, orientate spre contracararea infracțiunilor transfrontaliere, prin realizarea schimbului operativ de informații relevante. Totodată, în acest document sînt stipulate sarcinile din domeniul comun de activitate și posibilitățile de colaborare ale experților ambelor instituții.

Documentul dat scoate în evidență importanța dezvoltării relațiilor de cooperare la nivel interinstituțional în vederea focusării eforturilor întru eradicarea acestui fenomen cu repercusiuni

aplicare a mecanismului de prevenire, depistare și combatere a trafi-

grave asupra societății. Acțiunile desfășurate sînt direcționate spre identificarea și localizarea rețelelor specializate ale crimei organizate transfrontaliere, grupărilor criminale, persoanelor implicate în activități specifice criminalității organizate transfrontaliere, precum și a locurilor și mediilor în care aceștia își desfășoară activitățile infracționale.

În scopul gestionării eficiente a potențialelor riscuri ce pot însoți faptele infracționale transfrontaliere, părțile semnatare au convenit asupra elaborării și aprobării anuale a Planului de acțiuni comun pentru punerea în

cui de ființe umane și organizare a migrației ilegale.

Acțiunea respectivă este o continuitate a angajamentelor Poliției de Frontieră de colaborare cu organele specializate, în contextul contracarării activităților specifice criminalității organizate transfrontaliere.

De precizat că acordul în cauză a fost încheiat în temeiul prevederilor art.7 al Legii cu privire la frontiera de stat a Republicii Moldova, art.6, alin.(5) al Legii cu privire la Poliția de Frontieră și art.10 și 11 ale Legii privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane și prevederile Amendamentului III la Scrisoarea de Acord între Guvernul SUA și Guvernul R. Moldova privind controlul drogurilor și aplicarea Legilor.

Diracția Informare și Relații Publice, MAI

Violența în familie: Cum să procedăm

Respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, asigurarea liniștii și ordinii publice în societate, apărarea vieții și sănătății persoanei – aceste deziderate constituie o prioritate în activitatea organelor de poliție.

Violența fizică, ca formă principală de manifestare a violenței, este în atenția organelor afacerilor interne, care își orientează activitatea cotidiană în prevenirea și combaterea acestui fenomen.

Analiza situației la compartimentul infracțiunilor ce atentează la viața și sănătatea persoanei, în special a celor comise în sfera relațiilor de familie, denotă faptul că majoritatea infracțiunilor sînt săvîrșite de către cetățeni aflați sub influența băuturilor alcoolice.

De asemenea, o creștere esențială a infracțiunilor în acest sens se atestă în perioada sărbătorilor care, de regulă, sînt sărbătorite în grupuri de persoane, în locuri și localități publice, precum și în locuințe, în cadrul cărora, consumul de băuturi alcoolice devine tot mai excesiv.

Astfel, potrivit unui comunicat al Direcției Informare și Relații Publice a Ministerului Afacerilor Interne, doar de Revelion, pe teritoriul țării au fost comise 2 omoruri (s. Cigîrleni, r-l Ialoveni și s. Cioropcani, r-l Ungheni), o tentativă de omor în s. Pohorniceni, r-l Orhei, 2 vătămări corporale grave, dintre care o infracțiune a fost comisă între membri de familie, 17 cazuri de violență în familie și 35 de cazuri de maltratare a persoanei.

Aceste cifre indică necesitatea responsabilizării de sine ale unor pături sociale, predispușe la agresiune și comiterea

actelor de violență; sărbătoririi cu bună credință și armonie a evenimentelor; precum și manifestării de stimă reciprocă între persoanele apropiate.

De regulă, relațiile dominate de violență se dezvoltă pe principiul cercului vicios: după cuvintele de iertare, revine etapa unei agresiuni și mai puternice.

Dacă nu reușiți să evitați cearta, țineți cont de următoarele recomandări:

- încercați să vă aflați într-o odaie din care, în caz de necesitate, să puteți ieși ușor și repede;
- evitați situațiile de conflict în baie, bucătărie, unde se pot

tică, părăsiți locuința imediat, chiar dacă nu reușiți să luați lucrurile de primă necesitate. Țineți minte că în pericol este pusă viața și sănătatea personală, precum și a copiilor.

În cazul în care ați devenit totuși victimă a violenței în familie, MAI recomandă:

- să apelați la comisariatul (sectorul, postul) de poliție local sau la numărul de telefon „902”;
- să apelați la asistentul social comunitar, administrația publică locală, medicul de familie sau la numărul de telefon „903”;
- să depuneți plîngere sau declarație la sediul organului de poliție, asistentului social comunitar, sesizînd despre cazurile de violență în familie;
- să solicitați îndreptare de la organul de poliție pentru adresare la medicul-legist sau să vă prezentați la Centrul de Medicină Legală pentru a primi un

afla obiecte ascuțite și tăioase; - determinați căile (uși, ferestre, scări etc.) prin care, în caz de necesitate, puteți părăsi ușor locuința atunci cînd se agravează conflictul;

- stabiliți în prealabil cu vecinii, ca ei să alerteze poliția în cazul în care aud zgomote suspecte sau strigăte din locuința dumneavoastră;

- ascundeți cheile de rezervă de la locuință, automobil, ca în momentul de criză să le puteți lua și părăsi ușor casa;

- puneți într-un loc sigur o sumă de bani, documentele personale și ale copiilor;

- stabiliți din timp cu rudele sau prietenii posibilitatea acordării unui refugiu temporar în momentul de criză familială;

- dacă situația devine cri-

tică, părăsiți locuința imediat, chiar dacă nu reușiți să luați lucrurile de primă necesitate. Țineți minte că în pericol este pusă viața și sănătatea personală, precum și a copiilor.

certificat medico-legal, care probează leziunile corporale cauzate în rezultatul agresiunii; - să vă adresați asistentului social comunitar pentru consiliere;

- să mergeți la cel mai apropiat adăpost sau la un centru care prestează servicii pentru victimele violenței în familie (psiholog, consilier familiar, jurist);

- să depuneți cerere în instanța de judecată cu solicitarea de a aplica măsuri de protecție, iar în caz de imposibilitate, la solicitarea victimei, cererea poate fi depusă de către procuror, organul de asistență socială sau poliție;

- să cereți Centrului de reabilitare a victimelor violenței în familie protecție, asistență

psihologică, pedagogică, socială și juridică, îngrijire medicală membrilor familiei, care sînt sau care pot deveni victime.

Notă: Potrivit prevederilor art.15 al Legii nr.45 din 01 martie 2007, cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie, instanța de judecată, în timp de 24 de ore, emite o ordonanță de protecție prin care aplică agresorului una sau mai multe din următoarele măsuri, pe un termen de pînă la 3 luni:

a) obligarea de a părăsi temporar locuința comună ori de a sta departe de locuința victimei, fără a decide asupra modului de proprietate asupra bunurilor;

b) obligarea de a sta departe de locul aflării victimei, la o distanță ce ar asigura securitatea victimei;

c) obligarea de a nu contacta victima, copiii acesteia, alte persoane dependente de ea;

d) interzicerea de a vizita locul de muncă și de trai al victimei;

e) obligarea, pînă la soluționarea cazului, de a contribui la întreținerea copiilor pe care îi are în comun cu victima;

f) obligarea de a plăti cheltuielile și daunele cauzate prin actele sale de violență, inclusiv cheltuielile medicale și cele de înlocuire sau reparare a bunurilor distruse sau deteriorate;

g) limitarea dispunerii unilaterale de bunurile comune;

h) stabilirea unui regim temporar de vizitare a copiilor minori;

i) interzicerea de a păstra și purta armă.

Îndată după emiterea ordonanței de protecție, instanța o remite organului de poliție și asistentului social spre executare imediată.

Totodată, MAI recomandă să nu ezitați să vă adresați Poliției și să nu țineți în secret față de prietenii sau față de membrii familiei problema violenței în familie.

Cor. DREPTUL

Incluziunea persoanelor cu dizabilități în cîmpul muncii – realități și perspective

IDIS „Viitorul” în parteneriat cu Friedrich-Ebert-Stiftung a prezentat, recent, o nouă ediție a Monitorului Social cu genericul „Incluziunea persoanelor cu dizabilități în cîmpul muncii – realități și perspective”. Lucrarea este scrisă de experții asociați ai IDIS „Viitorul”, Lucia Gavrilă, Tatiana Cernomorî și Aliona Chisari.

Deși, din punct de vedere legislativ, persoanele cu dizabilități își realizează drepturile economice, sociale, culturale, civile, fără discriminare, la nivel aplicativ, prevederile legale nu sînt respectate, deoarece lipsesc mecanismele de sancționare și de stimulare/promovare a angajării acestei categorii de cetățeni. Astfel, persoanele cu dizabilități continuă să fie angajate, preponderent, la întreprinderi specializate, care nu sînt în măsură să acopere cererea de locuri de muncă parvenite din partea lor și, nu în ultimul rînd, care comportă un caracter de izolare. Acestea sînt cîteva dintre concluziile studiului.

„Încă nu sînt elaborate mecanisme de aplicare a prevederilor de incluziune în cîmpul muncii a persoanelor cu dizabilități. Avem o lege care stipulează dreptul fundamental la muncă a persoanelor cu dizabilități, dar nu întotdeauna este pusă în aplicare”, consideră Lucia Gavrilă.

O analiză comparativă a nivelului de ocupare a persoanelor cu dizabilități din 7 țări – Suedia, Luxemburg, Norvegia, Olanda, Polonia, România și Moldova, demonstrează că țara noastră se plasează pe ultimul loc, înregistrînd doar 10% din persoanele cu dizabilități angajate, cel mai înalt nivel de ocupare înregistrează Suedia, cu 50% din numărul persoanelor cu dizabilități angajate.

Datele statistice prezentate de ANOFM demonstrează că pe parcursul anului 2011, au beneficiat de serviciile agenției 650 de persoane cu dizabilități, iar în prima jumătate a anului 2012 - 335 de persoane cu deficiențe.

„Pentru realizarea studiului au fost chestionate 40 de instituții și angajatorii au recunoscut că persoanele cu dizabilități sînt discriminate la angajare. 13% din respondenți au afirmat că acești oameni sînt respinși la interviu de angajare”, a completat Tatiana Cernomorî.

Aliona Chisari a precizat că potrivit legislației, pentru a asigura integrarea în cîmpul muncii a persoanelor cu dizabilități, angajatorii sînt obligați să realizeze proiectarea și adaptarea locurilor de muncă, astfel încît acestea să devină accesibile persoanelor cu dizabilități; furnizarea de noi tehnologii și dispozitive de asistență, de instrumente și echipamente care să permită persoanelor în cauză obținerea și menținerea locului de muncă; instruirii și acordarea sprijinului adecvat pentru acestea.

Monitorul Social reprezintă un produs al IDIS „Viitorul”, care surprinde evoluția problemelor sociale cele mai persistente, sugerînd soluții de remediere a acestora. Publicația este elaborată în colaborare cu Friedrich-Ebert-Stiftung.

IDIS „Viitorul”

Prevenirea incidentelor cu arme

În unul din numerele anterioare ale publicației noastre am informat cititorii despre faptul că numărul moldovenilor care dețin arme este în creștere. Prin urmare, instituția abilitată să reglementeze acest segment (Ministerul Afacerilor Interne), pe parcursul anului trecut, a întreprins mai multe măsuri menite să diminueze numărul deținătorilor de arme ilegale, precum și numărul de incidente comise cu aplicarea armelor de foc.

Drept urmare a măsurilor întreprinse de Ministerul Afacerilor Interne, s-a reușit micșorarea numărului incidentelor comise cu folosirea armelor de foc, de la 142 în anul 2011, la 121 în anul 2012 sau cu 15%, potrivit Direcției Informare și Relații Publice a MAI. Cele mai frecvente incidente au fost cauzate de: utilizarea armelor deteriorate,

încălcarea regulilor de port și folosire a armelor, neatenția la mînuirea armelor sau efectuarea împușcăturilor involuntare, pierderea sau păstrarea necorespunzătoare a armelor, tragerea din armă de foc în locuri nestabile, braconaj cu arme, păstrarea ilegală a armelor.

Totodată, pentru diverse încălcări admise, pe parcursul anului 2012, au fost retrase și anulate 732 permise de portarmă (anul 2011 - 392). Concomitent, au fost depistate și ridicate 208 arme păstrate ilegal (anul 2011 - 150).

Specialiștii din cadrul Ministerului Afacerilor Interne recomandă posesorilor de arme: să nu poarte arme în stare de ebrietate; să se abțină de la folosirea armelor; să nu folosească armele contrar destinației lor speciale; să fie mai îngăduitori și să se abțină de la folosirea armelor atunci cînd nu există pericol real sau cînd acesta poate fi evi-

ta; să nu poarte armele la întruniri sau alte măsuri de masă pentru a nu pune în pericol viața sau sănătatea personală și a celor din jur; să nu

admită accesul la arme a membrilor familiei, rudelor, oaspeților sau altor persoane străine; să nu lase armele fără supraveghere în genți, autoturisme sau alte locuri; în perioada sărbătorilor, este binevenit ca armele să fie puse la păstrare în safeu; în cazul deplasărilor peste hotarele țării, armele, conform prevederilor normei legale, urmează să fie transmise pentru păstrare la comisarul local de poliție.

Pentru admiterea sau comiterea cu vinovăție a unui incident sau infracțiune cu arma, posesorii acestora riscă o sancțiune contravențională sau penală, precum și retragerea și anularea permisului de portarmă. De menționat că un nou permis în acest sens se eliberează doar peste cinci ani.

Cor. DREPTUL

Incendiile în sectorul locativ: Precauții

În noaptea de Revelion și în prima zi a Anului Nou, Serviciul 901 a înregistrat circa 100 de apeluri în care s-a solicitat intervenția salvatorilor și pompierilor. Dintre acestea, 12 intervenții au fost întru lichidarea incendiilor. În patru din ele și-au pierdut viața șase persoane: trei bărbați cu vârstele de 53, 54 și 62 de ani din Șoldănești, Sîngerei și Drochia, precum și două femei de 57 și 82 de ani și un bărbat de 60 de ani în incendiul izbucnit într-un apartament din localitatea Floreni, raionul Anenii Noi.

În contextul continuării sărbătorilor de iarnă, pompierii atenționează repetat cetățenii să dea dovadă de

- aprinderea rugurilor în imediata apropiere de construcții;
- aprinderea focului în sobe cu ajutorul lichidelor ușor inflamabile;
- supraîncălzirea sobelor;
- utilizarea aparatelor electrice de încălzit defecte sau artizanale;
- concentrarea concomitentă a mai multor aparate electrice, care suprasolicite rețeaua;
- lăsarea focului în sobe fără supraveghere.

Pentru prevenirea incendiilor în sectorul locativ, Serviciul Protecție Civilă și Situații Excepționale al Ministerului Afacerilor Interne recomandă:

- verificați sobele și canalele de evacuare a fumului. Sobe trebuie să fie curățate la începutul sezonului de încălzire și o dată la 3 luni să fie înălțurată funinginea din canalele de fum și din sobe;
- nu lăsați fără supraveghere sobele aprinse. Cateoric se interzice lăsarea

prudență și să respecte normele antiincendiare.

Potrivit unor studii efectuate de către specialiștii Serviciului Protecție Civilă și Situații Excepționale al Ministerului Afacerilor Interne, printre cele mai răspândite încălcări ale regulilor antiincendiare în sectorul locativ sînt următoarele:

- lipsește foaia metalică cu dimensiunile 70X50 cm, pe podeaua de lemn de la gura sobei;
- stocarea materialelor inflamabile în preajma sobei;
- nu sînt curățate de funingine canalele de fum;
- păstrarea în podurile caselor a paielei, finului, cherestelei și altor materiale ușor inflamabile;
- depozitarea finului, lemnului de foc și altor materiale ușor inflamabile în apropierea casei;

sobelor pe seama copiilor mici;

- nu lăsați combustibil și alte materiale pentru aprinderea focului pe placa metalică din fața ușii de alimentare;

- nu utilizați pentru aprinderea focului în sobă benzina, gazul lampant, motorina sau alți lubrifianți;
- nu utilizați canalele de gaze sau de ventilație în calitate de coș de fum;
- nu închideți canalele de evacuare a fumului pînă la arderea completă.

Fiți precauți și respectați normele și regulile antiincendiare, de care depind viața și sănătatea dumneavoastră, precum și integritatea bunurilor materiale!

Direcția Informare și Relații Publice, MAI

IDIS „Viitorul”, APE și „Expert-Grup” au prezentat recomandări finale privind Integrarea Europeană pe domenii

Reprezentanții ai Guvernului și ai societății civile au prezentat, de curînd, recomandări privind Integrarea Europeană. Evenimentul a avut loc în cadrul conferinței de închidere a Proiectului „Convenția Națională pentru Integrarea Europeană”.

Proiectul a fost implementat de Institutul pentru Dezvoltare și Inițiative Sociale „Viitorul”, Asociația pentru Politică Externă și Centrul Analitic Independent „Expert-Grup”, cu susținerea financiară a Ministerului Afacerilor Externe al Slovaciei.

Recomandările au fost elaborate în patru grupuri de lucru formate în cadrul proiectului: Vize, frontiere și regiunea transnistreană; Agricultură; Dezvoltare regională; Comerț, servicii, concurență.

Prezentă la eveniment, Natalia Gherman viceministrul Afacerilor Externe și Integrării Europene, a precizat că proiectul a contribuit la eficientizarea procesului de integrare europeană. „Am reușit să implementăm condițiile primei faze de negocieri a regimului de liberalizare a vizelor și am trecut la faza doi, implementarea căreia urmează să fie monitorizată inclusiv de societatea civilă. Contăm pe expertiza oferită de societatea civilă și mizăm pe experiența Convenției în procesul de extindere a informării și comunicării și în restul regiunilor țării, nu doar în Capitală. Desigur, mizăm și pe suportul și exemplul Slovaciei în această direcție”, a subliniat viceministrul.

La rîndul său, Peter Brezani, directorul Centrului Slovac pentru Politică Externă, a dat asigurări că Slovacia va susține și în continuare R. Moldova în procesul de aderare la UE, iar în curînd, la Chișinău va fi deschisă o ambasadă a Slovaciei.

Cornel Ciurea, coordonator al proiectului a precizat că în 2013, proiectul va fi extins prin crearea unui grup de lucru pe regiunea

transnistreană și intensificarea meselor rotunde organizate și în alte localități decît Chișinău.

Recomandările au fost prezentate de fiecare din coordonatorii grupurilor de lucru și au atins următoarele aspecte:

Vize, frontiere și regiunea transnistreană, coordonator Eugen Revenco, APE:

- Consolidarea acțiunilor de informare și comunicare directă și continuă dintre autorități și cetățeni, bazată pe o strategie de comunicare privind procesul de liberalizare a regimului de vize asigurată cu resurse bugetare;
- Evaluarea impactului reformelor și politicilor elaborate de Guvern.

Agricultură, coordonator Tudor Robu, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare:

- Utilizarea instrumentelor moderne de marketing;
- Elaborarea politicilor în domeniul susținerii producătorilor agricoli și asigurarea implementării lor;
- Creșterea permanentă a gradului de liberalizare a produselor moldovenești exportate în UE;
- Promovarea produselor agroalimentare pentru export în UE;
- Utilizarea instrumentelor eficiente de protecție a sectoarelor sensibile din domeniul agriculturii și industriei alimentare;
- Atragerea fondurilor europene pentru implementarea DCFT;
- Reforma sistemului de siguranță a alimentelor pentru accesul pe piața UE.

Dezvoltare regională, Svetlana Rogov, Ministerul Dezvoltării Regionale și Construcțiilor:

- Îmbunătățirea cadrului strategic în domeniul dezvoltării regionale (la nivel național, sectorial, regional etc.);
- Dezvoltarea instituțională a ADR-ului cu extinderea la nivelul fiecărui raion din regiune prin personal desconcentrat angajat;
- Dezvoltarea capacităților in-

stituționale și de management a autorităților în domeniul dezvoltării regionale (organizarea activităților de instruire a reprezentanților APL în domeniul dezvoltării regionale, elaborarea de proiecte, atragerea investițiilor etc., dezvoltarea capacităților de consultanță a Agențiilor de Dezvoltare Regională etc.).

Comerț, servicii, concurență, Iurie Gotișan, „Expert-Grup”:

- Crearea unei liste cu contacte a specialiștilor vamali și cei a supravegherii pieței;
- Elaborarea Liniilor directe pentru a promova o cooperare mai strînsă și cele mai bune practici între autoritățile vamale și de supraveghere a pieței;
- Sporirea gradului de protecție a drepturilor consumatorilor, combaterea practicilor comerciale incorecte ale comercianților în relațiile cu consumatorii;
- Implicarea mai activă a consumatorilor în elaborarea noilor reglementări și politici în domeniu;
- Fortificarea capacităților instituționale de protecție și promovare a sănătății în raport cu factorul alimentar, inclusiv în vederea comunicării riscurilor către consumator;
- Asigurarea informării corecte, inteligibile și oneste a consumatorului de către producător;
- Armonizarea standardelor cu UE și cele internaționale (ISO).

Recomandările au fost adoptate prin consens de experți guvernamentali și neguvernamentali care au participat la cele patru runde de mese rotunde pentru fiecare grup de lucru.

Scopul proiectului rezidă în stimularea dezbaterilor ample și formularea recomandărilor pentru structurile guvernamentale, cu participarea societății civile, în vederea adoptării și implementării acquis-ului comunitar în Republica Moldova.

IDIS „Viitorul”

Paza bună trece primejdia rea: Prevenirea furturilor din locuințe

Datele statistice demonstrează că în perioada sărbătorilor, numărul furturilor din locuințe este în creștere. Și cum noi, moldovenii, încă mai savurăm din ultimele clipe ale sărbătorilor de iarnă (Sfîntul Vasile, Anul Nou pe stil vechi, Boboteaza), mergînd în ospeție, lăsăm locuințele fără supraveghere, iar hoții pot profita din plin de acest fapt.

Pentru a diminua din riscul furturilor din locuințe Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova a elaborat un șir de recomandări.

Astfel:

- Asigurați-vă ușa cu vizor, încuitori sigure, lanț de siguranță și nu lăsați cheia sub preș sau în cutia cu scrisori;

- Nu faceți publică plecarea dumneavoastră de acasă și rugați vecinii să supravegheze locuința. Procedați la fel cînd aceștia sînt plecați;

- Montați un interfon la intrarea în bloc, iar dacă nu aveți această posibilitate, asigurați ușa blocului cu un sistem clasic;

- Nu povestiți nimănui despre sistemul dumneavoastră de securitate;

- Obişnuiți fiecare membru al familiei să închidă ușile și ferestrele, chiar dacă este cineva acasă (în special dacă locuiți la primul sau la ultimul etaj);

- Verificați, la plecare, dacă ați încuiat bine apartamentul, dacă ați închis apa, gazul și ați deconectat lumina, de asemenea, închideți bine ferestrele și oberlihturile, în mod special la primul și la ultimul etaj;

- Dacă plecați undeva la odihnă pentru mai mult timp, transmiteți lucrurile cele mai de preț rudelor sau depozitați-le la banca de economii;

- Nu permiteți copiilor să deschidă ușa persoanelor necunoscute, chiar dacă spun că sînt trimise de dvs. sau de rude, deoarece consecințele pot fi grave;

- Cheia legată la gîtul copiilor este cel mai evident indiciu că aceștia sînt singuri acasă – lucru care-i atrage pe rău-voitori;

- În cazul în care la ușa dvs. se prezintă persoane care vînd, cum-pără diferite produse, evitați-le. În niciun caz nu le permiteți accesul în locuință;

- Cereți să vi se prezinte și verificați legitimațiile și cărțile de identitate ale vizitatorilor care se dau drept persoane oficiale;

- Dacă ați pierdut cheile de la locuință, anunțați-i imediat despre aceasta pe ceilalți membri ai familiei, asigurați prezența unuia dintre apropiați în casă și schimbați lacătele cît mai repede posibil. Nu se recomandă agățarea la cheile locuinței obiecte care ar putea determina stăpînir lor;

- Nu păstrați în casă sume importante de bani și nu faceți publice valorile pe care le dețineți;

- Nu ezitați să întrebați persoanele străine, pe care le sesizați în bloc, pe cine caută; aceste întrebări des-

curajează posibili infractori;

- Nu dați curs întîlnirilor propuse la telefon de persoane necunoscute, indiferent de motivul invocat de către acestea. Un astfel de pretext constituie o modalitate de a vă face să părăsiți locuința care între timp poate fi prădată;

- Dacă primiți un telefon și nu recunoașteți interlocutorul, rezumați-vă la a spune „ați greșit numărul”, nu intrați în discuții care ar putea furniza date despre persoana dvs.;

- Notați seriile aparatului electronic deținute, astfel încît să puteți ajuta Poliția în cazul furtului;

- Atunci cînd persoane străine

sînt observate că ies din scările blocurilor cu bagaje sau că scot pe ferestrele apartamentelor de la etaje diverse bunuri, anunțați urgent Poliția. Rețineți cît mai multe semnalmente ale acelor persoane și dacă este cazul: marca, culoarea și numărul autoturismului folosit de ei;

- Înștiințați Poliția cînd observați că în jurul imobilului dvs. staționează autoturisme cu mai mulți indivizi care urmăresc activitatea persoanelor din bloc și încercați să rețineți cît mai multe semnalmente ale acestora și ale autoturismelor cu care se deplasează.

Cele mai des întîlnite metode de pătrundere în locuințe sînt: prin geam, prin culegere de chei, prin spargere.

Cum trebuie să procedați în cazul în care vă întoarceți acasă și vă găsiți locuința prădată de hoși

- Nu intrați în panică, acest comportament poate întîrzia identificarea și prinderea infractorilor, ceea ce determină și recuperarea anevoioasă a bunurilor furate;

- Anunțați de urgență Poliția și nu pătrundeți în cîmpul infracțional;

- Nu trebuie să atingeți sau să mișcați de la locul lor lucrurile din locuință și pe cît este posibil, interziceți accesul altor persoane în cîmpul infracțional. În multe cazuri, victima sau alte rude doresc

să verifice ce obiecte lipsesc sau să facă ordine în lucrurile răvășite de infractori, prin aceasta distrugînd mijloacele de probă existente;

- Victima trebuie să pună la dispoziția Poliției cît mai multe date de care a luat cunoștință. Ne referim aici la persoanele suspecte care au fost observate în jurul locuinței, care au cunoscut faptul că victima lipsește de acasă sau care aveau informații despre locul în care se aflau bunurile de valoare;

- De mare importanță sînt datele furnizate de către vecini, care sînt cei mai în măsură să sesizeze și să observe mișcarea elementelor infractoare în zonă;

- După intrarea Poliției în cîmpul infracțional, examinați cu atenție locuința și furnizați acestora date în legătură cu bunurile furate. Este preferabil să indicați caracteristicile de identificare a bunurilor furate.

Ținînd cont de aceste reguli, veți contribui, în mare măsură, la prinderea celui care v-a prădat locuința. Totodată, MAI al Republicii Moldova îndeamnă să nu fim indiferenți la ce se întîmplă în jurul nostru, alături-rîndu-ne Poliției în lupta împotriva infractorilor. De asemenea, este necesar de a furniza Poliției toate datele pe care le dețineți în legătură cu o eventuală spargere. Indiferența nu face decît să îngreuneze prinderea autorilor care, între timp, ar putea comite alte infracțiuni, iar victime ar putea fi oricare dintre noi.

Cor. DREPTUL

Siguranța ta contează: Feriți-vă automobilele de furturi

Si dacă în perioada sărbătorilor de iarnă apartamentele sînt ținta hoșilor, automobilele sînt și ele supuse riscului de a fi furate. Și în această situație Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova vine cu o serie de recomandări menite să combată acest fenomen, respectarea căroră va asigura protecția bunurilor agenților economici și ale cetățenilor.

Recomandări privind prevenția răpirilor de automobile

- Este necesar ca autoturismul să fie dotat cu un sistem de alarmă pe bază de senzori, ce se aplică pe geamuri și capote.

- La parcare, pe timpul nopții scoateți o piesă din instalația de pornire a motorului automobilului, astfel puteți preveni furtul acestuia.

- Utilizați sistemul de blocare a axului volanului, a cutiei de viteze sau a sistemului de frînare, care este un mijloc de descurajare a hoșilor de automobile.

- Pe toate roțile și portierele autoturismului aplicați dispozitive antifurt.

- Dotați automobilul dumneavoastră cu un întrerupător ascuns, care v-ar permite sistarea alimentării generale a motorului.

- În cazul necesității reparației automobilului, nu acordați încredere stațiilor sau atelierelor de reparație neautorizate (posibil să fie făcute mulaje după chei).

- Fiți prudenți și nu lăsați cheile în contact, astfel puteți avea surpriza ca la întoarcere să nu mai găsiți automobilul.

- Nu încredințați mașina altor persoane pentru a o conduce.

Recomandări de prevenție a furturilor din automobile

- Parcați automobilul pe timpul nopții numai în locurile iluminate și vizibile.

- Verificați înainte de a pleca dacă roata de rezervă și sistemul de închidere al portbagajului sînt asigurate corespunzător.

- Asigurați-vă autoturismul chiar dacă lipșiți din el doar cîteva minute.

- Supravegheați automobilul în perimetrul stațiilor de benzină, pe timpul achitării comenzii, în condițiile în care portierele sînt lăsate neasigurate, iar geamurile deschise.

- Nu lăsați în locuri vizibile obiecte tentante (genți, obiecte de îmbrăcăminte, telefoane mobile etc.).

- Inscricționarea numărului de înmatriculare al automobilului pe obiecte ușor demontabile (casetofoane, genți, parbrize, oglinzi, baterii, capace etc.) oferă posibilitatea identificării și recuperării bunului sustras.

Cor. DREPTUL

Implicarea tinerilor în dezvoltarea comunităților locale

În perioada septembrie - decembrie 2012, AO „Certitudine”, în cadrul Proiectului „Prin Abilitare Civică a Tinerilor – spre Comunități Participative”, implementat cu suportul financiar al FHI360, în cadrul Programului de Consolidare a Capacităților Societății Civile din Moldova, finanțat de USAID, a desfășurat seminare în 4 din cele 10 localități din cadrul proiectului, timp în care au fost instruiți 90 de tineri din localitățile: Sîngerei Noi, Grigorești, Bălți și Corlăteni.

Participanții au avut oportunitatea de a beneficia de un program de instruire care a cuprins următoarele subiecte: „Definirea participării tinerilor, oportunități la nivel local de participare a tinerilor”, „Mobilizare comunitară. Metode și tehnici utilizate în procesul de mobilizare a comunității. Voluntariatul.”, „Colectarea de fonduri”, „Evaluarea necesităților comunității”, „Planificarea activității proiectelor”, „Mobilizarea partenerilor și resurselor”. Scopul acestor instruirii constă în implicarea tinerilor în procesul decizional, care doresc schimbări la nivel de comunitate și consideră că prin exemplul propriu dau start acestor schimbări. Punctul forte al programului de instruire a fost metodele de lucru cu tinerii. Formatorii, la fiecare etapă a orelor de curs, au aplicat în practică exerciții care să-i ajute pe beneficiari să asimileze informațiile predate, dar să o facă într-un mod distractiv, creativ, liber și interesant. Au fost utilizate diverse metode de învățare, jocuri de rol, activități practice etc.

Pe parcursul instruirilor, tinerii din fiecare localitate au format cîte 3 echipe și fiecare dintre aceste echipe a identificat cîte o problemă din localitatea lor, care îi vizează în mod direct, de pe urma soluționării căreia, mai apoi, ar putea beneficia și alte persoane. Tinerii au selectat anume acele probleme care după părerea lor sînt cele mai stringente și rezolvarea lor ar veni să susțină dezvoltarea și alternativele de petrecere a timpului liber.

Astfel, ei au optat pentru amenajarea zonelor de odihnă, pentru susținerea cercurilor de dans, pictură, muzică, amenajarea laboratoarelor din licee, completarea fondului de carte a bibliotecilor din comunități,

amenajarea zonelor de joacă pentru copii și amenajarea sălilor și terenurilor de sport din localitate.

Totodată, în baza acestor idei, au elaborat cîte o propunere de proiect care urmează a fi analizată de către un juriu și în fiecare din aceste localități una dintre idei va fi susținută financiar cu un micro-grant în valoare de 5000 de lei, cu condiția ca tinerii să asigure din partea comunității și autorităților publice locale o contribuție nu mai mică de 5000 de lei. Prin intermediul acestor inițiative locale, tinerii vor soluționa o problemă în localitatea lor, mobilizînd resursele din comunitate și din afara ei.

Proiectul nu se încheie aici, urmează încă 6 localități, unde la fel, tinerii vor fi cei care se vor implica în activități, în procesul decizional la nivel de comunitate.

● La solicitarea cititorilor

Aplicarea față de minori a măsurilor de constrângere cu caracter educativ

Norma articolului 104 din Codul penal prevede: „(1) Persoanelor liberate de răspundere penală în conformitate cu art.54, le pot fi aplicate următoarele măsuri de constrângere cu caracter educativ:

a) avertismentul;
b) încredințarea minorului pentru supraveghere părinților, persoanelor care îi înlocuiesc sau organelor specializate de stat;

c) obligarea minorului să repare daunele cauzate. La aplicarea acestei măsuri se ia în considerare starea materială a minorului;

d) obligarea minorului de a urma un curs de tratament medical de reabilitare psihologică;

e) internarea minorului, de către instanța de judecată, într-o instituție specială de învățământ și de reeducare sau într-o instituție curativă și de reeducare.

(2) Enumerarea de la alin.(1) are un caracter exhaustiv.

(3) Minorului îi pot fi aplicate concomitent câteva măsuri de constrângere cu caracter educativ.

(4) În cazul eschivării sistematice de la măsurile de constrângere cu caracter educativ de către minor, instanța de judecată, la propunerea organelor de stat specializate, anulează măsurile aplicate și decide trimiterea cauzei penale procurorului sau stabilește pedeapsa conform legii în baza căreia persoana a fost condamnată, după caz.”

Măsurile stabilite în articolul 104 pot fi aplicate minorilor în cazul în care sînt prezente următoarele criterii:

- infracțiunea a fost comisă pentru prima dată;
- pentru săvîrșirea unei infracțiuni ușoare sau mai puțin grave;

- este posibilă corectarea minorului fără aplicarea răspunderii sau pedepsei penale.

În prezența acestor criterii, a motivului comiterii infracțiunii și a comportamentului minorului după săvîrșirea infracțiunii, față de minor pot fi aplicate măsurile de constrângere cu caracter educativ. Măsurile educative sînt sancțiuni de drept penal instituite în mod special pentru minorii infractori și care sînt destinate să asigure în condițiile unei constrîngerii penale reduse și diferențiate educarea și reeducarea acestora

pentru faptele săvîrșite neconstituindu-se în antecedente penale.

În cazul eschivării sistematice de la măsurile de constrângere cu caracter educativ de către minor, instanța de judecată, la propunerea organelor de stat specializate, anulează măsurile aplicate și decide trimiterea cauzei penale procurorului sau instanței de judecată în modul prevăzut de art.104 alin.(4) din Codul penal al Republicii Moldova.

În noul Cod de procedură penală al Republicii Moldova a apărut o nouă măsură preventivă, care este arestarea la domiciliu (art.188). Această formă de arest constă în izolarea minorului în locuința care poate fi însoțită de una sau mai multe restricții: minorului i se interzice să iasă din locuință, să aibă convorbiri telefonice. I se poate interzice, de asemenea, recepționarea și expedierea corespondenței, comunicarea cu anumite persoane sau primirea cuiva în locuința sa. Minorul arestat la domiciliu poate avea mai multe obligații: să mențină în stare de lucru mijloacele electronice de

control și să le poarte permanent, să răspundă la semnalele de control, să emită semnale telefonice de control, să se prezinte la organele respective în timpul și termenul fixat. Dacă se încălcă restricțiile și obligațiile enumerate, atunci se poate dispune ca arestul la domiciliu să fie înlocuit cu arestarea preventivă. Acțiunea măsurii preventive încetează odată cu schimbarea sau revocarea acesteia, odată cu încetarea sau clasarea urmăririi penale, odată cu punerea în executare a pedepsei sau a măsurii de constrângere cu caracter medical sau educativ.

Scopul măsurilor educative este acela de a educa și reeduca minorul delinvent prin intermediul unor pregătiri școlare, profesionale și culturale care să-i permită o integrare socială și profesională pozitivă. În rezultatul supunerii minorului unor măsuri educative, acesta nu suportă niciun fel de consecințe de ordin penal în viitor, condamnările pronunțate împotriva sa

În 2013 ANRCETI va aproba mai multe acte de reglementare pentru stimularea concurenței

Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologii Informației (ANRCETI), în anul 2013, planifică să elaboreze și să adopte 26 de acte de reglementare, majoritatea dintre ele (19) avînd scopul de a stimula concurența prin promovarea măsurilor de reglementare preventivă a activității furnizorilor cu putere semnificativă pe piață. Potrivit Serviciului de presă al ANRCETI, acest obiectiv este stabilit de Programul de elaborare a actelor de reglementare ale ANRCETI, pentru anul 2013, care completează Planul de activitate a acesteia pe anul curent. Ambele documente sînt publicate pe pagina electronică a agenției.

Programul a fost elaborat și adoptat de instituția vizată pentru a asigura transparența și previzibilitatea activităților de reglementare și a facilita accesul persoanelor interesate la informația despre noile acte de reglementare pe care aceasta le va promova în anul 2013. În scopul constatării existenței concurenței efective pe piețele de comunicații electronice, ANRCETI va desfășura ciclul doi al analizei piețelor relevante, în cadrul căreia va revizui măsurile de reglementare preventivă în vederea menținerii sau retragerii unor obligații impuse anterior furnizorilor de comunicații electronice desemnați cu putere semnificativă pe piețele nr. 1-9. ANRCETI va revizui, de

asemenea, definițiile piețelor relevante existente și va analiza situația concurențială pe aceste piețe în vederea desemnării furnizorilor cu putere semnificativă. În acest scop, ANRCETI planifică să modifice și lista piețelor relevante definite drept susceptibile reglementării preventive în anul 2009.

Totodată, în legătură cu desemnarea, în anul 2011, a SA „Moldtelecom” drept furnizor cu putere semnificativă pe piața accesului utilizatorilor finali la posturi fixe din rețeaua publică de telefonie, ANRCETI va elabora și aproba Metodologia de stabilire a tarifelor pentru serviciile de telefonie fixă prestate utilizatorilor finali de către acest furnizor. Agenția intenționează, de

asemenea, să aprobe un set de modificări și completări la Regulamentul cu privire la interconectare. Prin această lucrare, se urmărește scopul de a înlătura problemele identificate în procesul aplicării regulamentului dat și de a-l aduce în concordanță cu evoluția tehnologică a pieței comunicațiilor electronice.

La capitolul reglementarea utilizării spectrului de frecvențe, ANRCETI planifică să elaboreze documentele de concurs pentru eliberarea licențelor de utilizare a canalelor/frecvențelor radio 2100MHz, 2500-2690MHz în scopul furnizării serviciilor de comunicații electronice cu acces radio în bandă largă, precum și a condițiilor de licență tip pentru utilizarea canalelor/frecvențelor

◆ Avocatul dvs. la domiciliu

La întrebări
răspunde juristul
Vitalie MODRÎNGĂ

În timpul sărbătorilor de iarnă multă lume călătorește peste hotarele țării. Uneori, apar probleme referitoare la actele ce dau dreptul de a circula. Care sînt reglementările legale în acest sens?

Victoria Burca,
mun. Chișinău

Conform articolului 1 din Legea cu privire la intrarea și ieșirea din Republica Moldova, cetățenii noștri au dreptul de a ieși și intra în Republica Moldova în baza pașaportului, iar apatrizii, refugiații și beneficiarii de protecție umanitară – în baza documentului de călătorie, eliberate de organele competente. Cetățenii Republicii Moldova, indiferent de domiciliul sau reședința lor, apatrizii și cetățenii străini cu drept de ședere permanentă sau provizorie în Republica Moldova, care se află în străinătate și nu sînt în posesia unui document de călătorie valabil pentru revenirea în Republica Moldova, au dreptul de a intra în Republica Moldova în baza titlului de călătorie eliberat de misiunile diplomatice sau de oficiile consulare ale statului nostru. Modul de solicitare și de eliberare a titlului de călătorie, precum și forma, conținutul și termenul de valabilitate ale acestuia se stabilesc într-un regulament aprobat de Guvern.

Minorii au dreptul de a ieși și intra în Republica Moldova numai însoțiți de unul dintre reprezentanții lor legali sau de un însoțitor, desemnat prin declarație de către reprezentantul legal a cărui semnătură se legalizează notarial. În

declarație se indică scopul călătoriei, durata acesteia și țara de destinație. Minorii (elevii și studenții) care au împlinit vârsta de 14 ani și sînt înmatriculați la studii în instituții de învățămînt din alte state, la ieșirea și intrarea în Republica Moldova, prezintă actul de înmatriculare la instituția de învățămînt respectivă și declarația eliberată de unul dintre părinți, autenticată notarial, care conține consimțămîntul acestuia pentru ieșirea și intrarea minorului în Republica Moldova, cu indicarea țării de destinație, scopului călătoriei, perioadei de aflare a minorului în țara de destinație, iar în cazul altor reprezentanți legali – consimțămîntul acestora, exprimat prin decizie a autorității tutelare. Declarația este valabilă pe o perioadă de un an de studii. În cazul în care minorul pleacă să-și înregistreze domiciliul în străinătate, este necesar consimțămîntul, exprimat prin declarație, al ambilor părinți ale căror semnături se legalizează notarial, iar în cazul altor reprezentanți legali – consimțămîntul acestora, exprimat prin decizia autorității tutelare. Modul de intrare pe teritoriul altui stat este reglementat de legislația acestuia.

Stimați cititori!

Redacția va răspunde la întrebările Dvs. numai la prezentarea acestui cupon.

Întrebarea trebuie formulată clar și cât mai concis, pe o foaie aparte.

Decupați cuponul și, împreună cu întrebarea Dvs, trimiteți-l pe adresa: Chișinău, 2009, str. A. Mateevici nr. 60, bir. 222.

Cupon DREPTUL
Numele, prenumele:
Adresa:
<i>(ianuarie 2013, nr. 1(452))</i>

radio în benzile de frecvență 900 MHz, 1800MHz. Programul prevede, totodată, aprobarea proiectului de Regulament privind furnizarea serviciilor publice de comunicații electronice utilizatorilor finali, elaborat și supus consultării publice în toamna anului 2012, amendarea Regulamentului privind procedura de soluționare a litigiilor din domeniul comunicațiilor electronice, elaborarea și adoptarea indicatorilor de calitate la furnizarea servici-

ilor de programe audiovizuale.

Potrivit notei care însoțește programul, acesta poate suferi modificări în cazul în care va fi amendată Legea comunicațiilor electronice, alte legi sau acte normative, documente de politici ce vizează sectorul de comunicații electronice, precum și în funcție de evoluțiile pieței, de efectuarea unor modificări și completări la Planul de activitate al ANRCETI pe anul 2013.

Citații în judecată

Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea reprezentantului „Institutul Dezvoltării Contemporane”, cu ultimul sediu cunoscut: mun. Chișinău, str. București, nr. 23„A”; c/f - 101162000772, pentru data de 30 ianuarie 2013, ora 12.00, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 67) unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea cet. Roșca Cristina privind încasarea salariului.

Judecător **V. Brașoveanu**
♦♦♦
Judecătoria Buiucani mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului SRL „Groz-Centru”, IDNO - 1009600001636, cu sediul în mun. Chișinău, str. Socoleni, nr. 1, în calitate de copîrît și cet. Rotaru Viorel, născut pe data de 27.12.1979, cu ultimul domiciliu cunoscut în mun. Chișinău, bdul Ștefan cel Mare, nr. 130, apt. 15, în calitate de intervenient, pentru data de 24 ianuarie 2013, ora 10.00, la ședința de judecată (str. M. Viteazul nr. 2, bir. 605) în cauza civilă intentată de Țapu Nicolai privind recunoașterea nulității contractului de vînzare-cumpărare a automobilului de model „Groz Suttle”, n/î C OJ 305.

Judecător **Natalia Simciuc**
♦♦♦
Judecătoria Buiucani mun. Chișinău solicită prezentarea reprezentantului Î „Ceban Natalia”, pentru data de 18 februarie 2013, ora 9.00, la ședința de judecată (str. M. Viteazul nr. 2, bir. 613) în calitate de pîrît în cauza civilă nr. 2E-1281/12, la cererea SA „Enteh” privind încasarea datoriei.

Judecător **Svetlana Balmuş**
♦♦♦
Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Pleșca Ivan, pentru data de 14 ianuarie 2013, ora 16.30, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 20) în calitate de pîrît în cauza civilă la acțiunea cet. Rusu Diana privind desfacerea căsătoriei.

Judecător **V. Ilașco**
♦♦♦
Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Alexeeva Alla, cu domiciliul: mun. Chișinău, str. Florilor, nr. 28/3, apt. 53, pentru data de 24 ianuarie 2013, ora 9.30, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 29) în calitate de pîrît în cauza civilă la acțiunea lui Alexeev Oleg privind desfacerea căsătoriei.

Judecător **Serghei Papuha**
♦♦♦
Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Miroșchin Stanislav, cu domiciliul: mun. Chișinău, com. Stăuceni, satul Goianul Nou, str. Alexei Donici, nr. 13, pentru data de 7 februarie 2013, ora 10.00, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 29) în calitate de pîrît în cauza civilă la acțiunea cet. Miroșchin Tatiana privind decăderea din drepturile părintești.

Judecător **Serghei Papuha**
♦♦♦
Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Racu Andrei, pentru data de 15 februarie 2013, ora 11.00, la ședința de judecată (str. Kiev nr. 3, bir. 14) în calitate de persoană interesată în cauza civilă: Racu Simion, Racu Victoria către Racu Maria privind acceptarea moștenirii.

Judecător **Nina Arabadji**
♦♦♦
Judecătoria Botanica mun. Chișinău solicită prezentarea reprezentantului Î „V:A TODOROVICI”, cu sediul: mun. Chișinău, bdul Decebal, nr. 23/2, apt. 91, pentru data de 23 ianuarie 2013, ora 9.00, la ședința de judecată (str. N. Zelinski, nr. 13, bir. 15) în calitate de pîrît în cauza civilă la acțiunea SRL „Magtrans Service” privind încasarea datoriei.

Judecător **Luiza Gafton**
♦♦♦
Judecătoria Ciocana mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului SRL „Econom-Magazin”, pentru data de 22 ianuarie 2013, ora 10.30, la ședința de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 311) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de SA „Enteh” privind încasarea sumei.

Judecător **Vladislav Clima**
♦♦♦
Judecătoria Drochia, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Verejan Lilia, cu ultimul domiciliu: or. Drochia, bdul Independenței, nr. 8, apt. 57, pentru data de 21 ianuarie 2013, ora 15.00, la ședința de judecată (or. Drochia, str. 31 August 1989, nr. 7, bir. 4) în calitate de pîrît în cauza civilă la acțiunea cet. Schiopu Daniela privind evacuarea silită.

Judecător **Ion Rusu**
♦♦♦
Judecătoria Strășeni solicită prezentarea cet. Avram Lilia Ion, a.n. 10.09.1965, cu ultimul domiciliu: or. Strășeni, str. Păcii, nr. 9, pentru data de 23 ianuarie 2013, ora 15.00, la ședința de judecată (or. Strășeni, str. Ștefan cel Mare, nr. 98, bir. 9) în calitate de pîrît în cauza civilă nr. 2-1582/12, intentată de CA „Euroasig Grup” SA privind încasarea prejudiciului material în regres.

Judecător **Veaceslav Lazari**
♦♦♦
Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Bursucher Igor Revin, cu ultimul domiciliu: or. Orhei, str. Iakir, nr. 13, apt. 39, pentru data de 30 ianuarie 2013, ora 9.40, la ședința de judecată (Orhei, str. V. Mahu, nr. 135, et. 1, bir. 7) în calitate de pîrît în cauza civilă la acțiunea cet. Bursucher Tatiana privind desfacerea căsătoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **Viorelia Varaniță**

♦♦♦
Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită REPETAT prezentarea cet. Balan Constantin, cu ultimul domiciliu în or. Orhei, pentru data de 31 ianuarie 2013, ora 9.00, la ședința de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135) în calitate de pîrît, unde va avea loc examinarea cererii înaintată de Balan Iuliana privind desfacerea căsătoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **V. Negruța**
♦♦♦
Judecătoria Rezina, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet-lor: Gheorghița Natalia, cu ultimul domiciliu cunoscut: r-l Rezina, satul Ciorna, str. Fintîn-ilor, nr. 59 și Vasilachi Olga, cu ultimul domiciliu cunoscut: satul Sănătăuca, Florești, pentru data de 4 februarie 2013, ora 12.00, la ședința de judecată (or. Rezina, str. Voluntarilor, nr. 3, sala de ședințe nr. 5) în calitate de pîrîți în cauza civilă intentată de ÎCS „Express Leasing” SRL privind încasarea datoriei.

Judecător **Vasile Macrinici**
♦♦♦
Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Leu Nadejda Semion, cu ultimul domiciliu: or. Orhei, str. Negruzzi, nr. 133, pentru data de 12 februarie 2013, ora 9.00, la ședința de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135) în calitate de pîrît la cererea SRL „Orhei-Gaz” privind neexecutarea obligațiilor.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **Tatiana Troianovschi**
♦♦♦
Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Mihai Natalia, cu ultimul domiciliu: or. Orhei, bdul M. Eminescu, nr. 15, apt. 53, pentru data de 12 februarie 2013, ora 9.10, la ședința de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135) în calitate de pîrît la cererea SRL „Orhei-Gaz” privind neexecutarea obligațiilor.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **Tatiana Troianovschi**
♦♦♦
Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Strașnei Parascovia, cu ultimul domiciliu: or. Orhei, str. Vasile Mahu, nr. 87, apt. 21, pentru data de 12 februarie 2013, ora 12.00, la ședința de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135) în calitate de pîrît la cererea lui Gaiduc Iachim privind constatarea faptului pierderii dreptului la spațiul locativ.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **Tatiana Troianovschi**
♦♦♦
Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Covali Natalia, cu ultimul domiciliu: satul Seliște, Orhei, pentru data de 13 februarie 2013, ora 9.00, la ședința de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135) în calitate de pîrît la cererea cet. Belescu Veaceslav privind neexecutarea obligațiilor.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **Tatiana Troianovschi**
♦♦♦
Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Bejenari Elena Gheorghe, cu ultimul domiciliu: or. Orhei, str. Iakir, nr. 29. apt. 5, pentru data de 14 februarie 2013, ora 9.30, la ședința de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135) în calitate de pîrît la cererea lui Butucel Nicolae privind recunoașterea pierderii dreptului la spațiul locativ și retragerea vizei de reședință.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **V. Efros**
♦♦♦
Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Volneanshii Leonid, pentru data de 4 februarie 2013, ora 15.00, la ședința de judecată (str. Bulgară nr. 43, bir. 46) unde va avea loc examinarea cauzei civile la acțiunea BC „Universalbank” SA privind încasarea sumei.

Judecător **V. Orîndaș**
♦♦♦
Judecătoria Centru mun. Chișinău solicită prezentarea cet. Vove Roman, cu domiciliul: mun. Chișinău, or. Codru, str-la Izvoarelor, nr. 5, pentru data de 4 martie 2013, ora 10.00, la ședința de judecată (mun. Chișinău, bdul Ștefan cel Mare, nr. 73, bir. 207) unde va avea loc examinarea cauzei civile la cererea lui Suhorebrov Serghei privind încasarea sumei în temeiul contractului de împrumut.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **V. Boico**
♦♦♦
Judecătoria Buiucani mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului SRL „PROMAG”, pentru data de 30 ianuarie 2013, ora 12.30, la ședința de judecată (str. M. Viteazul nr. 2, bir. 609) unde va avea loc examinarea cauzei civile: SRL „MALEXIM” către SRL „PROMAG” privind încasarea datoriei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător

♦♦♦
Judecătoria Botanica mun. Chișinău solicită prezentarea cet-lor: Gura Marina, a.n. 25. 08.1969, cu viza de domiciliu: mun. Chișinău, or. Dobruja, str. Luceafărul, nr. 11, apt. 135, c/p - 2002042123828 și Gura Serghei, cu viza de domiciliu: mun. Chișinău, bdul Dacia, nr. 50, apt. 288, ambii locuiesc în mun. Chișinău, str. Teilor, nr. 9/2, apt. 74, pentru data de 22 ianuarie 2013, ora 9.00, la ședința de judecată (str. N. Zelinski, nr. 13, bir. 15) în calitate de pîrîți în cauza civilă la acțiunea lui Finkelzon Igor privind încasarea datoriei.

Judecător **Luiza Gafton**
♦♦♦
Judecătoria Botanica mun. Chișinău solicită prezentarea reprezentantului SRL „Tevoslav”, cu sediul: mun. Chișinău, str. N. Zelinski, nr. 5/5, pentru data de 23 ianuarie 2013, ora 16.30, la ședința de judecată (str. N. Zelinski, nr. 13, bir. 8) unde va avea loc examinarea cauzei civile la acțiunea ÎCS „Red Union Fenosa” SA către: SRL „Tevoslav”, SRL „Cubaj Prim”, Antoci Constantin privind încasarea sumei.

Judecător **Virgiliu Buhnaci**
♦♦♦
Judecătoria Botanica mun. Chișinău solicită prezentarea reprezentantului SRL „Cubaj Prim”, cu sediul: mun. Chișinău, str. N. Zelinski, nr. 5/5, pentru data de 23 ianuarie 2013, ora 16.30, la ședința de judecată (str. N. Zelinski, nr. 13, bir. 8) unde va avea loc examinarea cauzei civile la acțiunea ÎCS „Red Union Fenosa” SA către: SRL „Tevoslav”, SRL „Cubaj Prim”, Antoci Constantin privind încasarea sumei.

Judecător **Virgiliu Buhnaci**
♦♦♦
Judecătoria Ciocana mun. Chișinău, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea reprezentantului SRL „Beneditus”, pentru data de 30 ianuarie 2013, ora 15.00, la ședința de judecată (str. M. Sadoveanu nr. 24/1, bir. 318) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de SRL „Malexim” privind încasarea sumei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **Ala Malîi**
♦♦♦
Judecătoria Căușeni solicită prezentarea reprezentantului SC „Geomina-Exim” SRL, pentru data de 29 ianuarie 2013, ora 11.00, la ședința de judecată (Căușeni, Ștefan cel Mare, nr. 6, bir. 8) în calitate de intervenient accesoriu în cauza civilă la cererea BC „Euro Credit Bank” SA către: Baltaga Victor, Baltaga Angela privind executarea dreptului de ipotecă.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **Veronica Nichitenco**
♦♦♦
Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Panco Mircea Iacob, cu ultimul domiciliu: satul Pelivan, Orhei, pentru data de 11 februarie 2013, ora 11.00, la ședința de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135) în calitate de pîrît la cererea „Moldasig” SA privind încasarea prejudiciului material în ordine de regres.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **Tatiana Troianovschi**
♦♦♦
Judecătoria Hîncești, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Pojoga Mihail, domiciliat: satul Ciuciuleni, Hîncești, pentru data de 24 ianuarie 2013, ora 9.00, la ședința de judecată (Hîncești, str. Chișinăului, nr. 7, bir. 1) în calitate de pîrît în cauza civilă nr. 2-1460, la cererea cet. Braguța Valeriu privind încasarea sumei.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **Tamara Mereuță**
♦♦♦
Judecătoria Strășeni solicită prezentarea cet. Botnar Vasili, a.n. 04.09.1965, domiciliat: satul Drăgușeni, Strășeni, pentru data de 22 ianuarie 2013, ora 14.30, la ședința de judecată (Strășeni, str. Ștefan cel Mare, nr. 98, bir. 5) în calitate de pîrît în cauza civilă intentată de Fachira Boris.

Judecător **Vasile Rusu**
♦♦♦
Judecătoria Orhei, în conformitate cu art.108 CPC al RM, solicită prezentarea cet. Farguțu Ivan Tudor, cu ultimul domiciliu: satul Perescina, Orhei, pentru data de 30 ianuarie 2013, ora 10.00, la ședința de judecată (Orhei, str. V. Mahu nr. 135) în calitate de pîrît la cererea lui Sclifos Dumitru privind neexecutarea obligațiilor.

Prezența este obligatorie. În caz de neprezentare, cauza va fi examinată în lipsa părții absente.

Judecător **Tatiana Troianovschi**
ANUNȚ
Executorul judecătoresc Anatolie Bănărescu, deținînd dosarul de executare nr. 056-147r/12, din 08.11.11, înștiințează debitorul SRL „Maestro-Super”, c/f - 1003600004705, despre faptul că, în baza Încheierii nr. 056-147r/12, din 26.11.12, bunurile debitorului scoase la licitație publică au fost transmise creditorului conform art.139 alin.(3) CE al RM, ulterior, documentul executoriu nr. 2e-1511/11, emis de Judecătoria Economică de Circumscripție pe data de 22.06.11, a fost restituit creditorului în baza Încheierii nr. 056-147r/12, din 20.12.12, conform art.86 alin.(1) lit.b) CE al RM.

Executor judecătoresc **Anatolie Bănărescu**
Colectivul Catedrei Drept Internațional și Dreptul Relațiilor Economice Externe, USM, aduce dlui Valeriu Babără, doctor în drept, avocat, sincere condoleanțe, în legătură cu decesul prematur al fratelui său **MARCEL. Dumnezeu să-l odihnească în pace.**

Aniversări

Zilele acestea și-au aniversat ziua de naștere: **Lilia Chirtoacă**, doctor în drept, conferențiar universitar, Facultatea de Drept, USM; **Felicia Chifa**, magistrul în drept, lector superior, Facultatea de Drept, USM; **Diana Donici**, magistrul în drept, lector universitar, Facultatea de Drept, USM; **Igor Șeremet**, doctor în drept, lector superior, Facultatea de drept, USM.

Mult stimați omagiați, este o onoare pentru noi să vă adresăm sincere și calde urări de sănătate. Aprecieri străduința, devotamentul, abnegația, responsabilitatea cu care vă îndepliniți obligațiile, întru bunăstarea societății noastre.

Vă dorim să aveți parte, de acum încolo, doar de împliniri și realizări care să vă întregască deplin fericirea.

La Mulți Ani!

**membrii Consiliului
de administrație
al Uniunii Juriștilor,
Echipa Dreptul
și Revista Națională de Drept**

**Echipa redacției Vă adresează un Apel
de unire și sprijin. Vă știm recunoscători
că sunteți abonații noștri și susțineți ziarul.
Noi avem nevoie de acest ajutor și vom
rămâne alături de Dvs.**

Învățăminte pentru o viață fericită, de la Dalai Lama

În tinerețe, trecem prin viață ca și cum am fi nemuritori; nimic nu ne poate atinge, avem credința că vom reuși orice, nu ne dăm seama când îi rănim pe cei din jur și nici prin gând nu ne trece să ascultăm de sfaturile celor mai în vârstă. Spre vârsta de 30 de ani, parcă începem să ne trezim, să ne dăm seama că acțiunile au consecințe și viața înseamnă ceva mai mult decât marele EU; dar chiar și atunci, nu reținem de fiecare dată lecțiile pe care ni le dă viața. Pentru a evita întâmplările nefaste din viață, urmează aceste sfaturi de la Dalai Lama.

1. Să nu uiți niciodată că marea iubire și marile reușite aduc cu ele și mari riscuri.
2. Atunci când pierzi, nu uita să înveți lecția pe care ți-a dat-o viața.
3. Regula celor 3 R: respect - pentru tine, respect - pentru cei din jurul tău, responsabilitate - pentru tot ceea ce faci.
4. Nu uita că uneori e mai bine să nu obții ceea ce îți dorești.
5. Învăță regulile ca să știi cum să le încalci.
6. Nu lăsa o mică ceartă să distrugă o relație importantă.
7. Dacă ai făcut o greșală, fă imediat pașii necesari pentru a o îndrepta.
8. Petrece câteva minute în singurătate, zilnic; meditează asupra zilei, conștientizează problemele sau lucrurile pozitive.
9. Fii deschisă la schimbări, dar niciodată nu renunța la valorile care îți ghidează viața.
10. Nu uita că tăcerea este, de multe ori, cel mai bun răspuns.
11. Creează în locuința ta o atmosferă plină de iubire.
12. Când te cerți cu cineva drag, nu aduce în discuție probleme din trecut.
13. Măcar o dată pe an, mergi într-un loc în care nu ai mai fost până atunci.
14. Nu uita că cea mai mare prietenie e cea bazată pe iubire, nu pe nevoia materială.
15. Dacă îți place să vezi oameni fericiți și vrei să fii și tu fericită, învață ce este compasiunea.
16. Când îți analizezi o reușită, gândește-te și la ce ai trebuit să renunți pentru asta.

Cum să gestionăm stresul după sărbătorile de iarnă

Milioane de oameni suferă de „sindromul de stres după sărbători”. Este o formă mai specială de stres care apare după o perioadă plăcută și relaxantă (cel puțin relaxare mintală) a vieții noastre. Efectele acestui tip de stres sînt vizibile nu numai după conce-

Cum gestionăm stresul după sărbători?

- Reluarea legăturii cu familia și rudele. Vorbiți despre concediu, întrebați-i de experiențele lor și încercați să savurați discuția și să vă relaxați.
- Înainte de a începe munca amintiți-

diul de vară, ci și după Crăciun și Anul Nou. Este necesar un efort crescut pentru a gestiona acest tip de stres.

Ce este stresul? Stresul este reacția emoțională și psihică a unei persoane în situații, obligații sau schimbări solicitante. După trecerea sărbătorilor, reîntoarcerea la rutina de la locul de muncă este o situație solicitantă și desigur, există obligații și îndatoriri care trebuie îndeplinite, deși nu ne fac neapărat plăcere.

Pentru majoritatea persoanelor reîntoarcerea la muncă după concediu de vară sau de Crăciun este o tortură. Motivul este faptul că reintegrarea în mediul de lucru și preluarea imediată a sarcinilor, cât și reluarea productivității cerute nu pot fi făcute brusc.

vă de momentele frumoase de care ați avut parte în timpul concediului. Încercați să reinviați aceste momente (aduceți poze pe care să le puneți pe birou, suvenir etc.).

- Începeți cu o activitate pe care vreți să o faceți un timp îndelungat și care a fost amînată.

- Gîndiți-vă la concediile care vor urma! Vă va ajuta să vă simțiți mai bine și mai relaxată.

Cum să gestionăm stresul la locul de muncă după sărbători?

- Încercați să vă întoarceți din concediu cel puțin cu două zile înainte de a vă întoarce la muncă.

- În acele două zile pe care le aveți la dispoziție despachetați și puneți va-

liza de o parte, mergeți la magazin și încercați să faceți cîteva îndeletniciri casnice.

- Încercați gradat să vă întoarceți la programul de muncă și la obligațiile voastre. Începeți cu cele mai ușoare sarcini, lucruri mărunte cum sînt: citirea e-mailurilor, aranjarea biroului etc.

- Puneți o poză pe birou care să vă amintească de concediu.

- Încercați să vă gestionați timpul și activitățile încît să nu vă simțiți fără vlagă.

- Relaxați-vă! De multe ori, stresul și melancolia va schimba rata metabolică după concediu.

- Faceți exerciții! Exercițiile sînt probabil cel mai bun mod de a combate stresul.

- Cereți ajutorul colegilor și prietenilor.

- Nu vă stabiliți întâlniri în prima zi de muncă.

- Faceți în fiecare zi ceva frumos pentru dumneavoastră, nu așteptați următoarea vacanță.

Încercați să păstrați o balanță între muncă și viața personală. Păstrarea acestei balanțe înseamnă că în fiecare zi trebuie să aveți timp de cele mai importante aspecte ale vieții: munca, familia, interesele personale și prietenii și bineînțeles, dumneavoastră. Este foarte important ca în viața de zi cu zi să găsim timp pentru noi înșine. Este la fel de important să facem lucruri individual sau cu membrii familiei și prieteni care nu fac parte din rutina zilnică pentru a face mai bine față presiunii și pentru a diminua stresul rutinei. Încercați să eliminați emoțiile și gîndurile negative pentru ca acestea să nu se acumuleze și să nu aibă efecte neplăcute.

Cum să îți recapeți energia după sărbătorile de iarnă?

Vacanța de iarnă este frumoasă, dar o dată cu sfîrșitul sărbătorilor, petrecăreții rămîn cu amintiri, dar și cu cîteva kilograme în plus, în cazul consumatorilor care s-au bucurat din plin de bucatele tradiționale.

Fie că îți amintești cu plăcere de ultimele zile din 2012 sau te gîndești cu melancolie la anul de care tocmai te-ai despărțit, te așteaptă noi provocări în viața profesională și în cea de familie. Așa că încearcă să îți revii cît mai repede, aplicînd cîteva reguli simple pentru a-ți recăpăta energia, silueta și pofta de viață.

Consumă cît mai multe fibre și renunță la grăsimile nesănătoase

O metodă de slăbire rapidă nu este

indicată, deoarece creează un dezechilibru în organism. Mizează în noul an pe stilul de viață sănătos pentru a reveni la greutatea corporală normală și a dobîndi un corp frumos, consumînd fructe și legume proaspete, multe fibre și cereale integrale. Renunță măcar pentru o perioadă la grăsimile animale și la hrana de tip fast-food în favoarea cărnii slabe, a peștelui și a lactatelor degresate. Adoptînd un stil de viață sănătos, îți vei recăpăta în scurt timp silueta și energia.

Detoxifică-ți organismul rapid apelînd la farmacia verde

La plafar și în farmacii se găsesc ceaiuri care asigură detoxifierea organismului în timp record. Consumă ceaiuri pe bază de aloe, crușin, senna sau su-

plimente alimentare pe bază de ananas, crom și ceai verde. Cu aceste suplimente alimentare, vei scăpa de kilogramele în plus pentru că ele lucrează în beneficiul frumuseții chiar și în timp ce dormi.

Renunță la sedentarism

O alimentație sănătoasă nu este suficientă fără mișcare. O plimbare pe zi de 30 de minute, urcatul scăriilor sau alergarea ușoară în parc sînt cîteva modalități practice și economice la care poate recurge oricine pentru a-și păstra tonusul muscular.

Dacă respecti aceste reguli simple, cînd vei urca pe cîntar peste cîteva zile nu o să îți mai fie teamă de kilogramele în plus, chiar dacă ai exagerat de sărbători cu mîncarea.

Caleidoscop

**Adevărul toxic despre grepfrut.
Vezi ce efecte devastatoare poate avea
asupra sănătății tale**

Grepfrutul poate avea un efect dramatic asupra corpului uman. Acest fruct oprește acțiunea medicamentelor și le împiedică să se descompună în ficat și intestine, afirmă specialiștii în domeniu.

Un grup de cercetători a publicat recent un articol în revista „Canadian Medical Association Journal” la această temă. Aceștia subliniază care sînt principalele efecte ale acestui fruct.

Specialiștii de la Institutul canadian Lawson Health Re-

search Institute au descoperit, în 2008, legătura periculoasă între grepfrut și medicamente. Ei au găsit inițial 17 medicamente care interacționează cu grepfrutul, dar au mărit numărul lor la 43, de această dată.

Printre medicamentele implicate în acest proces sînt unele luate pentru hipertensiune, cancer sau alte afecțiuni, care coboară nivelul colesterolului din sînge. De asemenea, unele medicamente luate după transplanturi au arătat și ele aceleași interacțiuni negative.

Dacă un medicament nu are acțiunea prevăzută, viața pacienților poate fi pusă în pericol. Oamenii de știință canadieni susțin că farmaciștii trebuie să îi avertizeze pe oameni în legătură cu efectele grepfrutului în unele cazuri în care iau medicamente cu rețetă.

FONDATORI:

Universitatea de Stat din Moldova
Universitatea de Studii Politice
și Economice Europene
„Constantin Stere” din Moldova
Uniunea Juriștilor din Moldova

Redactor-șef:
Gheorghe AVORNIC

Reporteri: Irina BUREA, Lilia DUMINICA,
Jurist: Vitalie MODRÎNGĂ
Redactor-stilizator: Corina BERZOI
Machetator: Maria BONDARI
Contabila: Maria JOSANU

Adresa redacției:

MD 2009, Chișinău, str. A. Mateevici, 60,
bir. 222. Pentru vizitatori: intrarea din
str. Bănulescu-Bodoni, 2. Tel.: 57-77-52. Fax: 57-76-90.
DREPTUL · Date bancare: c/d 222472202641.
BC Banca Socială.
BIC:BSOCMD 2x722. c/f 37934018.

Punctul de vedere al autorilor materialelor
publicate nu reflectă neapărat opinia redacției.
Redacția nu corespundează cu cititorii,
materialele autorilor nu se recenzează și nu se restituie.
Tiparul executat la tipografia USM.
Indice - 21596
Tiraj 4600
Com. 1 sp